

BHV getoetst aan mensenrechten

De Belgische regering heeft in de lente van dit jaar haar ontslag aangeboden, met parlementsverkiezingen als gevolg, omdat er geen politieke overeenstemming kon worden gevonden over de splitsing van een kiesarrondissement. De voorstanders van die splitsing steunden zich niet alleen op politieke overwegingen (homogeniteit van het gewest Vlaanderen), maar ook op een justitieel argument. Het Grondwettelijk Hof heeft in 2003 met name geoordeeld dat de kiezers van het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde gediscrimineerd worden ten aanzien van alle andere kiesgerechtigde Belgen die hun opkomstplicht bij federale verkiezingen kunnen volbrengen in provinciale kieskringen. Die kunnen immers kiezen tussen meer kandidaten... Hoewel dit alvast niet opgaat voor de provincie Luxemburg. Maar goed, gelijke behandeling is een groot goed voor mensenrechtenactivisten en dus bestaat bij die goed-menenden veel begrip voor een politieke opstelling die deze ongelijke behandeling ongedaan wil maken.

Daartegenover staat dat nogal wat burgers in en rond Halle en Vilvoorde sterke culturele bindingen hebben met het kosmopolitische Brussel en daar niet graag willen van afgesneden worden. Daarbij beroepen ze zich soms op een potentieel statuut van te beschermen culturele minderheid en durven ze wel eens het Europese kaderverdrag op de bescherming van nationale minderheden inroepen om zich te verweren tegen een afscheuring van Brussel. Ze willen het gevaar ontlopen te worden geassimileerd met het taalhomogene Vlaanderen. Zou een rechtgeaarde mensenrechtenactivist daar andermaal geen begrip kunnen voor opbrengen? Waarom zouden die 'nieuwe Vlamingen' met een uitgesproken Franstalige identiteit en die uitkijken naar Franstalige scholen en culturele instellingen, zich niet als groep mogen manifesteren? Zeker gezien de taalwetgeving van 1963 niet alleen een taalgrens heeft vastgelegd, die twintig jaar later een gewestgrens werd, maar in het Vlaamse land ook Brusselse randgemeenten met taalfaciliteiten in het leven heeft geroepen. Men creëert geen administratieve faciliteiten voor anderstalige streek- en dorpsgenoten als die faciliteiten niet worden gevraagd door een minderheid die als minderheid wenst erkend te worden. Een taalgrens die gewild is als quasi-landsgrens is best niet te poreus. Anders worden die gaten beschouwd als toegangspoorten voor anderstalige 'asielzoekers'. Het is dus logisch te overwegen om die taalgrens, die door een overgrote meerderheid van Belgen wordt gewild of minstens aanvaard, wat waterdichter te maken door... de taalfaciliteiten in die zes randgemeenten af te schaffen. Dat kan gebeuren door die gemeenten gewoon te voegen bij het hoofdstedelijk gewest Brussel ofwel door die gemeenten taalkundig-administratief homogeen Vlaams te maken ofwel door die zeskoppige appel in twee of in drie te snijden.

Dit tijdschrift heeft niet de roeping om aan communautaire scherpelijperij te doen, maar in een tijdschrift voor mensenrechten mag wel worden gesteld dat de mensenrechten worden gediend door een pragmatisch vergelijk dat zowel is gesteund op tolerantie en openheid ten aanzien van andere culturen, als op respect voor lands- en gewestgrenzen die op vreedzame wijze zijn tot stand gekomen.

Als die grenzen, mits eventueel overeen te komen reparaties, definitief worden aanvaard, moet het mogelijk én wenselijk zijn dat gewesten en gemeenschappen, vanuit een breed erkende autonomie, akkoorden sluiten om culturele minderheden in ieders schoot middelen te verstrekken om hun cultuur in vrijheid te beleven. Voor wanneer een eerste intercultureel Vlaams-Waals-Brussels verdrag? De Raad van Europa kan dan gezanten naar hier sturen om te zien hoe goed wij het er vanaf hebben gebracht.

Paul Pataer *

** Paul Pataer is bestuurder van de Liga voor Mensenrechten.
Standpunten ingenomen in deze rubriek zijn van strikt persoonlijke aard.*